

مقام زن

بقلم بانوی دانشمند خورشید خانم (۱)

هر وقتی که نظر در صفحات جرائد و مجلات متعدده که بلغات مختلفه در بلدان شرق و غرب است می‌اندازیم بی شک در محتویات آنها چند مقاله از پیشرفت و ترقی و تقدم نساء و از شدت نفوذ و تأثیر آن جنس لطیف در هیئت اجتماعی میبایم چونکه بر علما و عقلاء ام نابت و محقق گردیده است که زنان عنصری از عناصر مؤلفه هیئت اجتماعی اند و عضوی از اعضاء این جهان بشری و بر آنها اشکار گردیده که مجتمع عمرانی بی وجود زنان دانا و بینا مانند مرغ بی پر است و درخت بی ثمر و تا حال ملاحظه شده است که در هر مملکتی که در تربیت نسوان خود سعی و کوشش فوق العاده گماشته اند باعلی درجه علم و معرفت رسیده و از قیود ذلت و حقارت رهیده و بر عکس آن هر ملتی که در حضیض علمی و حقارت فرو مانده اعظم سبب آن جهل و غباوت زنان آن مملکت و عدم تربیت آنها بوده است

(۱) این مقاله از طرف یکی از خانمهای دانشمند ایرانی مقیم مصر که تحصیلات خود را در مدارس عالیّه تمام نموده و در السنه خارجه بدطولائی دارند برای درج به اداره واصل گردیده. ماعین این مقاله را درج نموده فوق العاده خوشوقتیم که خواهران مادر خارجه علاوه بر اینکه تحصیلات خود را در مدارس اجنبی بانها میرسانند زبان ملی خود را هم بخوبی میآموزند و گوی سبقت از بسیاری از جوانان میربایند.

مبهرن است که مقصود از تمدن عالم انتظام اعمال عقلی و جسمی است و انتظام آنها منوط بوجود زنان است. اگر زن لبیبه و عاقله باشد این هیئت را بنوع خوشی تربیت و تنظیم دهد و آداب حاضره را حفظ نماید و اگر مختل الشعور است سلسله تمدن و تقدم را بکسلاند و سعادت و آسایش را بر هم زند گنجها را رنج نماید و آبادیها را ویران سازد. نساء رکینند حصین از ارکان تمدن و اسی متین اند از برای تقدم نوع بشر. مستقبل جمیع امم بر گردن آنها است لذا علماء هیئت اجتماعی را عقیده بر آن است که اعظم سبب جهل و غباوت و ذلت دول شرق همان عدم تربیت زنان است و رها کردن آنها در بادیه های کسالت و محولت و نادانی است و واضح میبینیم که امم شرقی که خواستند در طائفه ملل راقیه داخل گردند اول کاری که کردند مدارس زیاد برای تربیت دختران افتتاح کرده و در قلیل مدتی ترقی باهر نمودند و امید است که در مدت قلیلی باعلی درجه معرفت و مجد صعود نمایند و در صفوف امم راقیه شمرده شوند.

زنان و وظائف متعدده در هیئت اجتماعی بر گردن دارند هر چند در عصور ماضیه و الی یومنا هذا در میان بعضی از شعوب رجال بنظر حقارت به وظائف نساء نظر میاندا زند و آنها را منبع جمیع فسادها و کل نزاعها می پندارند ولی اگر بنظر انصاف در وظائف آنها ملاحظه نمائیم وظائف آن جنس لطیف را بسیار مهم و بلکه مهمتر از وظائف رجال میبایم.

اول وظیفه زنان تربیت اولاد است چه، اگر مواظبت و تربیت مادر نباشد بکدام وجه قوای غیر مرئیة اطفال نموکنند و بکدام وسیله

غنچه های دزایت و هوش آنها شکفته گردد آنچه قدر واقع میشود که در بعضی طائله ها پدر فوت میشود و هنوز اولاد در بدو حیات و در صغر سن اند ولی بسعی و کوشش مادر و بهمت و جانفشانی او اطفالش در مهد تقوی و فضل تربیت میشوند و آنها را از مخالب جهل و رذائل نجات میدهد. از این جهت است که در حدیث شریف وارد است که: «الجنة تحت اقدام الامهات.»

ثانیا منزل یا خانه که در بعضی لغات اجنبی از برای خانه اسم خصوصی قرار داده اند و او را محل مقدسی مقرر داشته زن رئیسه آن بیت است و مدیره آن محل مقدس اگر لیبیه و طافله باشد میتواند که آن محل را به تبسمهای شیرین خود و خوش خوئی جنت برین از برای شوهر و اولاد خود قرار دهد و میتواند که در بعضی اوقات شقاوت و تند خوئی شوهر خود را به سعادت و خوش خلقی مبدل نماید و طرح مشید حیات طائله را بر اساس ثابتة الارکان گذارد و طیور سرور و نجاح را در بیت بخود پیروز آورد و بالعکس اگر جاهله باشد آن جنت برین را بجهنم مبدل نماید و صاحب شقاوت طائله میشود و مستقبل حیات اولاد خود را تاریک و مظلم میگرداند.

توماس ادیسن مخترع مشهور مینویسد:

مادرم سبب ترقیات من گردید. معلم من مادر بود مرا بحقیقت دلالت نمود و من همیشه احساس میکردم که پشتیبان و محل اعتماد و اسرارم مادر است. مادرم امیدوار بود که من مصدر خدمات خارق العاده گردم و این امیدواری سبب میشد که من بر جهد خود میافزودم.

مصر القاهره - خورشید